

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoE/108/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115209842
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6115209842.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vo veci exekučného konania oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Advocate, s. r. o., 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom P XXX XX T. T., štátny občan SR, pre vymozenie pohľadávky vo výške 200,00 Eur s príslušenstvom, vedenom súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., Exekútorský úrad so sídlom v Bratislave, Zahradnícka 60, 821 08 Bratislava, pod spis. zn. EX 13124/15 o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na odvolanie oprávneného zo dňa 30. 06. 2015 proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4Er/1470/2015- 13 zo dňa 11. 06. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „ Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. podaním doručeným súdu dňa 05.05. 2015 podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného proti povinnému.

Právny zástupca oprávneného dňa 03.03. 2015 spísal pred súdnym exekútorom do zápisnice návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému, a to na základe rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, spisová značka.: SR 0714/14 zo dňa 29.10. 2014 (ďalej len "rozhodcovský rozsudok"). Podľa § 243d ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len "Exekučný poriadok"), exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Predmetný zákon číslo 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (osobitný predpis), nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2015.

Podľa § 36 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku (účinného do 31. decembra 2014), exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie.

Exekučné konanie bolo v zmysle § 36 ods. 2 Exekučného poriadku začaté dňa 03.03. 2015 (do troch mesiacov od účinnosti zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní), dňom spísania návrhu na vykonanie do zápisnice a to na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku zo dňa 29.10. 2014 (vydaného pred 1. januárom 2015) a vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že exekučné konanie bolo začaté v súlade s § 243 ods. 1 Exekučného poriadku, preto súd postupoval a na rozhodnutie vo veci použil príslušné ustanovenia Exekučného poriadku účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len "Exekučný poriadok"), Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Súd teda v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ich súlad, resp. rozpor so zákonom a dospel k záveru, že žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nemožno vyhovieť.

Z pripojených listinných dôkazov, najmä rozhodcovského rozsudku, Zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru zistil nasledovné:

Oprávnený ako veriteľ a povinný ako dlžník (označený ako fyzická osoba - nepodnikateľ) uzavreli dňa 22.05. 2012 Zmluvu o úvere, variabilný symbol (č. zmluvy) 601900012, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver. V ten istý deň, ako bola medzi účastníkmi uzatvorená Zmluva o úvere, oprávnený s povinným uzatvorili aj rozhodcovskú zmluvu. Podľa čl. II rozhodcovskej zmluvy "všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnenie zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stáлом rozhodcovskom súde? rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z vyššie uvedených právnych vzťahov vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu." V zmysle čl. I bod 1 sa rozhodcovským súdom na účely tejto zmluvy rozumie Stály rozhodcovský súd zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karlovarske rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "Stály rozhodcovský súd").

Podľa ust. § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov /ďalej len "Občiansky zákonník"/ v znení účinnom od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou formulárovou zmluvou. Rovnako aj rozhodcovská zmluva, ktorá bola uzatvorená k predmetnej zmluve o úvere, má podobu formulárovej zmluvy. Zmluva, ktorá bola podkladom pre vydanie exekučného titulu napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Ide o zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ vo viacerých prípadoch a voči vopred neurčenému počtu spotrebiteľov, ktorí obsah zmluvy (poskytnutie finančných prostriedkov a založenie právomoci pre určitý rozhodcovský súd) podstatným spôsobom neovplyvňujú, zmluvné podmienky sú vopred pripravené bez možnosti ich modifikácie. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd považuje za preukázané, že povinný má v danom vzťahu vzniknutého z uzavretej Zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa. Prípadná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka, alebo označenie Zmluvy o úvere ako absolútneho obchodu podľa Obchodného zákonníka teda nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasledujúce, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

Z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti veriteľa a v konečnom dôsledku aj z obsahu zmluvy o úvere je zrejmé, že ide o štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, o plnení z ktorej rozhodol rozhodcovský súd. Za takéhoto stavu musí exekučný súd podrobiť túto zmluvu súdnej kontrole, či sa nevymáha plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch a pod.), ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť, tzv. neprijateľné podmienky na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom tzv. spotrebiteľského práva. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú Občiansky zákonník zaručuje spotrebiteľom, odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom.

Na strane dodávateľa spočíva dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne. Návrh rozhodcovskej zmluvy je aj v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje. Spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah tejto zmluvy, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Súd má za to, že oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je nutná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine, ak nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia /z uznesenia Krajského súdu v Prešove spis. zn. 6CoE 40/2013 zo dňa 09. 04. 2013/.

Rovnaký právny názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení č. k. 3CoE/18/2014 zo dňa 05. 03. 2014, ktorý uviedol, že podstatnou skutočnosťou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň ako zmluva o úvere ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôle povinného pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulárovej zmluvy totiž majú nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú Zmluvu o úvere. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici taktiež v uznesení č. k. 2CoE/318/2013 zo dňa 12. 03. 2014 mal za to, že rozhodcovská zmluva koncipovaná v takom znení, ako bola predložená oprávneným na základe výzvy do súdneho spisu, vykazuje znaky neprijateľných podmienok, a s poukazom na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ju súd posúdil ako absolútne neplatnú, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Z textu rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že sa viaže priamo k zmluve o úvere, ktorú uzatvoril povinný s oprávneným. Aj keď je rozhodcovská zmluva samostatnou zmluvou, podľa jej obsahu ju možno posúdiť ako podmienku zmluvy o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou. Krajský súd poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 10Sžr/136/2012 zo dňa 15. 03. 2013, v ktorom vyslovil názor, že "nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo inú zmluvu, od ktorej závisí."

Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t. j. ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Značnú nerovnováhu je možné vysvetľovať ako právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje, alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, prostredníctvom ktorých sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, nápravy už prijatého plnenia alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na obsah § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je potrebné prijať záver, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosť spotrebiteľ dovoľával. Ochrana, ktorú poskytuje Občiansky zákonník spotrebiteľom, umožňuje aj exekučnému súdu preskúmať spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku aj vtedy, ak spotrebiteľ nenamieta nekalý charakter tejto podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odradený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. Neplatnosť takejto podmienky však nespôsobuje neplatnosť celej zmluvy, pokiaľ túto podmienku možno oddeliť od ostatných náležitostí zmluvy. V ustanovení § 53 ods. 4 Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet ustanovení v spotrebiteľských zmluvách, ktoré zákonodarca považuje za neprijateľné podmienky. Cieľom takejto úpravy je dosiahnuť, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali.

Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. r) aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej zmluvy (resp. doložky) od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Praktickým dôsledkom rozhodcovskej zmluvy formulovanej tak, ako je tomu v danom prípade, je že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej zmluvy neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Uvedené potvrdzuje i množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na tunajšom súde, kde exekúcie s totožným oprávneným sú vykonávané na základe exekučného titulu, ktorým sú takmer výlučne rozhodcovské rozsudky.

Skutočnosť, že v rozhodcovskej zmluve je uvedená aj alternatíva, umožňujúca riešenie sporov pred príslušným súdom, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Jednak totiž treba považovať možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej

zmluvy aj spotrebiteľom za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a taktó i rozhodnutia sporu rozhodcom), predovšetkým však treba naďalej trvať na tom, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného takouto (z povahy veci) silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu (zmluvným partnerom spotrebiteľa). Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať) /z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE 109/2011 zo dňa 29. 02. 2012/.

K uvedenému Krajský súd v Banskej Bystrici v uzneseniach č. k. 3CoE/18/2014 zo dňa 05. 03. 2014 a č. k. 2CoE/318/2013 zo dňa 12. 03. 2014 navyše dodal, že rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, pretože veriteľ podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd uskutočnil výber predpokladaný v čl. II rozhodcovskej zmluvy. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, musel sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím došlo k porušeniu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyvážení vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačenej časti rozhodcovskej zmluvy je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, ale aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Krajský súd navyše v tejto súvislosti vo vyššie uvedených uzneseniach poznamenal, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskými spoločnosťami a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

V rozhodcovskej zmluve taktiež nebola upravená možnosť, aby spotrebiteľ v konkrétnej lehote resp. ihneď od podpisu zmluvy mohol individuálne odmietnuť dojednania o riešení sporov, bez toho aby tým bol dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok zmluvného vzťahu.

Súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici číslo konania 2CoE/178/2015 zo dňa 20.05. 2015, v ktorom uviedol, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme osobitnej zmluvy v ten istý deň ako zmluva o úvere ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôli povinného pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu zmluvnej podmienky totiž majú nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, ktoré dodávateľ spotrebiteľovi predkladá súčasne s uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy a ktorých uzatvorením fakticky podmieňuje uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú Zmluvu o úvere. Dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by mala charakter individuálne dohodnutej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní.

Súd v danom prípade nemá pochybnosť o tom, že predmetná rozhodcovská zmluva je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio).

Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi sa zakladá práve rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak súd v exekučnom konaní skúma platnosť rozhodcovskej zmluvy, zaoberá sa tým, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený, rovnako ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 41 Exekučného poriadku. Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý

v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. 03. 2012).

Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálnym predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej zmluve, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky spis. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 01. 11. 2011.

Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k názoru, že je vydaný v rozpore so zákonom, a preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.“

Proti uzneseniu odvolanie podal oprávnený. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolateľ vytýkal súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci. V tejto súvislosti dôvodil, že exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti danej mu Exekučným poriadkom. V prejednávanej veci aplikoval súd na zistený skutkový stav ust. § 44 ods. 2 EP ako aj ust. § 45 zák. č. 244/2002 Z. z. V rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. V prípade, že súd na skutkový stav veci aplikoval ust. § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní, alebo Občiansky súdny poriadok a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom.

Exekučný súd aj neúplne zistil skutkový stav, čo je zrejmé z toho, že prvostupňový súd namieta skutočnosť, že zmluvným stranám nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva (rozhodcovská doložka). Oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, sa za neprijateľnú podmienku považuje aj taká, ktorá vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Z odôvodnenia zákonodarcov vyplýva, že cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa kde uplatní svoje práva. Súd teda konal nad rámec týchto ustanovení.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správne.

Krajský súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a obmedzuje sa na konštatovanie správnosti jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP). Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k podanému odvolaniu navyše dodáva.

Odvolateľ poukazuje, že rozhodcovská zmluva podľa ust. § 83 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa uzatvára formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany tiež záväzné. Súdu je vytýkané, že tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu.

V tejto súvislosti treba poznamenať, že odvolateľ neuvádza, aký skutkový stav sa mal preukázať a že takto zistený skutkový stav mal preukázať správnosť jeho tvrdení o tom, že vo veci mal súd vydať poverenie na vykonanie exekúcie.

V kontradiktórnom procese totiž súd nie je povinný zisťovať na návrh navrhovateľa skutkový stav, ktorý nároky navrhovateľa neosvedčuje.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.